

İŞSİZLER ORDUSU BÜYÜYOR, MÜCADELE DE...

1 Mayıs öncesi ülkemizde artarak hissedilen kriz ortamında sendikal mücadeleye mola vermeden devam eden Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Genel Sekreri Emirali Şimşek ile Yayın Kurulu üyemiz Ali Yiğit görüştü...

Hoş geldiniz. Türkiye’de son 20 yıldaki emek mücadelesinin en önemli bileşenlerinden olan, hatta 90’lı yılların ortalarından itibaren mücadeleye damgasını vurmuş olan bir örgütün yöneticisisiniz. Biz de 1 Mayıs nedeniyle emek örgütlerine sayfalarımızı açalım dedik. Doğal olarak gündemimiz bütün dünyayı sarmış olan ülkemizi de derinden etkileyen kriz. İlk olarak, krizin ülkemize etkilerinin neler olduğu. Sizin üyeleriniz bazında bir kısa değerlendirmesini yapabilir misiniz?

Evet, kriz aslında bütün dünyayı gerçekten çok olumsuz bir şekilde etkiliyor. Tabi bundan en çok nasibini alan da yine emeğiyle geçinen kesimler. Ya da toplumun yoksul kesimleri dediğimiz emekçi halk kesimleri etkileniyor. Özellikle ciddi anlamda bir gelecek kaygısı yaşıyordu zaten insanlarımız. Bu kaygılar daha da derinleşmeye başladı krizle birlikte, medyanın da etkisiyle. Piyasadaki dalgalanmaların bir biçimiyle çarşı pazarına yansımaları ister istemez bütün toplumu bir karamsarlığa, bir kaygıya düşürüyor.

Tabi ki bundan en çok etkilenen de emekçi kesimler, emeğiyle geçinen kesimler. Özellikle krizin en derinden etkilediği kesim ise iş güvencesi olmayan ya da yasalarla son yıllarda yapılan değişikliklerle iyice bu güvencesi ortadan kaldırılan kesimler. Türkiye’de özellikle son 6 ay içerisinde 650.000’i aşkın insan işinden oldu. Hükümet her ne kadar “teğet geçti”, “hamdolsun” gibi kavramlar kullanarak bu krizi hafiflettiğini ya da krizin henüz Türkiye’yi etkilemediğini ifade etse de TÜİK’in en son verdiği rakamlara baktığımızda bile, ki bu rakamlar bizce düşük tutuluyor, baktığımızda %15.5’lere ulaşan bir işsizlik var. Bu şu anlama geliyor: Türkiye’de her geçen gün işten atılmalar artıyor. Bir işsizler ordusu söz konusu.

Tabi bunun yarattığı bir toplumsal travma da söz konusu. Yani bu işsizlik sonuç itibarıyla beraberinde birçok toplumsal sorunu da beraberinde getirecektir. Bu doğal olarak her alanı etkiliyor. Bu toplumun bir parçası olan kamu çalışanlarını da yakından etkilediğini ifade edebilirim. Kamu çalışanlarının şöyle bir avantajı var. Diğer kesimlere göre biraz daha avantajlılar. İş güvenceleri olduğu, işten atılmaya karşı karşıya kalmadıkları için bu süreçte daha az etkileniyorlar. En azından iş kaygısını şimdilik de olsa çok derinden yaşamıyorlar.

Yani kısmi bir iş güvencesi var...

Tabi, iş güvencesi var. Bundan kaynaklanan bir avantaj söz konusu. Ancak kamu emekçileri de sonuçta kendileri için, çocukları için, gelecekleri için ciddi kaygılar taşımaya başladılar. Bunun psikolojik etkileri var bu kesim üzerinde. Ekonomik etkileri var. Çarşı pazardaki tedirginlik sonuç itibarıyla, çünkü tüketici hepsi, onları da bir boyutuyla etkilemeye başladı.

Yani kamu çalışanları açısından da krizin etkileri ciddi bir biçimde hissedilmeye başladı. Bu, çalışma barışından tutun işyerindeki huzura kadar her şeyi bir boyutuyla etkilemeye başladı. Ancak krizin etkileri her geçen gün biraz daha derinleşiyor. Önümüzdeki dönemde bu etkilerin daha da artması durumunda kamu emekçileri de buradan nasibini alacaklardır. Bunun bilincindedir kamu emekçileri. Özellikle bunun kendilerini ciddi anlamda etkileyeceğini ve önümüzdeki dönemde yapılacak bir takım yasal düzenlemelerle birlikte iş güvencelerinin de aslında azaltılmaya çalışıldığı... yıllardır böyle bir konsept uygulanmaya çalışılıyordu çünkü...

Yine krizle birlikte personel alımları hemen hemen durduruldu gibi. Ya da asgariye indirildi. Kamu emekçilerinin ister istemez işyerlerinde iş yükleri arttı. Personel açığı zaten vardı birçok kurumda. Örneğin, Milli Eğitim’de ciddi anlamda öğretmen açığı var.

Burada araya girmek istiyorum. Bazı kurumlarda bir iş yükü artışı söz konusu ama örneğin TRT gibi bazı büyük kurumlarda da ciddi bir takım düzenlemeler yapılarak personelin birçoğu kazağa alındı ve işsiz konumda. Yani AKP'nin oralara yönelik bir takım başka çeşitli düzenlemeleri söz konusu. Buralardaki üyelerinizin etkilenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yani kamu iktisadi teşebbüslerine yönelik, devlet kurumlarına yönelik geçmişten beri Türkiye'de politikacılar buraları kendileri için siyasi rant alanı olarak görüyorlar ve belli alanlarda belli şişirmeler olabilir. Yani istihdam politikalarından kaynaklı olarak şişirmeler olabilir. Özellikle bu alanlarda istihdam fazlası bile söz konusu olabilir. Ya da istihdamı doğru planlayamamak, değerlendirememesi durumu söz konusu olabilir. Bahsettiğiniz kurumlar gibi daha çok yandaş insanları oralarda istihdam edebilme uğruna benzeri uygulamalar olabilir ama genel hatlarıyla baktığımızda Türkiye'de kamu çalışanı sayısı yetersizdir. Dün de yetersizdi, bugün de yetersiz.

Bugün özellikle yeni personel alımlarının yeterince yapılmaması, yeterli sayıda yapılmamasından kaynaklı ise ciddi bir açığı meydana çıkarıyor. Bu bir güçlük yaratıyor. İşte maliyede 19 insanımız kalp krizinden, benzer rahatsızlıklardan yaşamını kaybetti. İşgücü yetersizliğinden kaynaklanıyor bunlar. Milli eğitimde aynı durum söz konusu. Diğer dairelerde aynı durum söz konusu.

Yani bir yandan işsizlik artarken kamuda da istihdamı daraltma politikası söz konusu. Bunun da gerekçelerinin dayandırıldığı yer, şu ana kadar belki kriz yoktu ama bundan sonra krizle gerekçelendirilerek bu daralma her gün biraz daha artacaktır.

Yani hükümetin genel olarak, gerçi özel sektörde de benzer uygulama var, dışarıdaki işsizliği kullanarak çalışanlara daha fazla iş yüküleme biçiminde bir uygulama her tarafa var.

Tabii, yeni personel almayarak iş yükünü artırma ve benzeri şekilde götürüyor. Tabii kamu emekçileri bu boyutuyla da bu krizden etkileniyorlar. İstihdam problemlerinden kaynaklı olarak da önümüzdeki dönemde daha fazla etkilenecekler.

Ücretler en önemlisi. Yani, ücretler de neredeyse donduruldu gibi bir durum var. 2009 yılı başında %4'lük bir ücret artışı söz konusu oldu. Bu devlet güdümlü sendikalarla yaptıkları toplu görüşme mutabakatına eğer bağlı kalırlarsa bir %4 daha gelecek. Bu durum toplu sözleşme hakkının kullanılmamasından kaynaklanıyor. Tabii ki özellikle çarşı pazarındaki bu fiyat artışları ve fiyatlardaki ani yükselmeler de söz konusu olduğu zaman kamu emekçileri biraz daha yoksulluğa itilmiş bulunuyor.

Burada hemen şöyle bir başka boyutuna geçelim. Bu krizle birlikte sizin örgütlenmenizde özel bir değişiklik oldu mu? Yani son 4-5 yıldır bu kamuda sendikali ve özellikle de KESK üyelerinin üstünde ciddi bir baskı söz konusu ve bizi insanın da örgütlenmeden kaçtığı bir

süreç de yaşandı. Bu sizi ne kadar etkiledi? Krizle birlikte bundan bir yoğunlaşma var mı yoksa örgüte doğru bir meyileme mi söz konusu? Bütünleşme mi söz konusu?

Tabii, bizim örgütlenmemizin önünde en büyük engellerden birisi son yıllarda yürütülen kamu istihdam politikalarıdır aslında. Yani, şimdiye kadar devlet memurları 657 Sayılı Yasa ile aslında iş güvencesi adı altında iş güvencesi kazanıyor ve böyle istihdam ediliyordu. Sonuç itibarıyla son yıllarda yine değişik yasalarla insanlar özel statülerle çalıştırılmaya, işe alınmaya başlandı. Bunların iş güvencesi, tabii sözleşme 4/b, 4/c gibi ya da özel statülerle alınmış çeşitli istihdam politikaları bu alanda devreye sokuldu. Yani yeni personel alımları da genellikle bu şekilde yapılıyor. Bu da sendikali örgütlenmeyi oldukça olumsuz yönde etkilemekte. Örneğin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne sözleşmeli olarak alınacak herkes önce yandaş sendikaya üye oluyor. Daha sonra işlemleri gerçekleştiriliyor ya da o iş yerinde devamı sağlanıyor. Yani böyle partizanca uygulamalar özellikle bu alanda alabildiğine aldı yürüdü. Sözleşmeler üzerinde yönetimin çok fazla etki gücü olduğu için yönetimin yönlendirmesine de açık. Böylesi bir sorunla karşı karşıyayız.

Ancak şunu söyleyebilirim. Biz özellikle bir takım zorlamalarla 4/b'lilerin aslında sendikali örgütlülük içerisine alınmasını sağladık. 4/c'lilerle ilgili hukuki kararlar var ama uygulamada çok ciddi problemler var üye olmaları noktasında. Şimdi gelinen aşamada tabii ki sendikali örgütlenmemizde en azından biz şunu yapmaya başladık. Artık sözleşmeliler de yani yasanın kapsamı içerisine alınmayan sözleşmeliler de çeşitli statülerde çalışan farklı statülerde çalışanları da örgütlemeye başladık. Bunun tabii ki olumlu etkileri yavaş yavaş önümüzdeki dönemde görülecek.

Bir diğer konu, insanlarda krize karşı gerçekten yürütülen mücadeleye karşı bir ilgi uyanmaya başladı yavaş yavaş. Örneğin, sendikamız özellikle KESK çok ciddi bir saldırıyla karşı karşıya. Bir yandan iktidarın saldırısı var. Bir yandan yıllardır üzerimizde yürütülen terör var. Bunu görmek lazım. Devlet terörü var çok açık bir şekilde. Yani sonuçta sendikalılar bizim sendikalarımızın her şubesi bir demokrasi mevzisi. Onlar da bunu çok iyi biliyorlar ve bunları işletmemeye, engellemeye çalışıyorlar. Zorla, cezalarla baskılarla. Tüm bu engellemelere rağmen aslında yeni bir üye kaybı söz konusu değil. Özellikle son dönemde yürütülmüş mücadele ile. Yeni üye kazanımları söz konusu. KESK'e yönelik ilginin arttığını söyleyebiliriz. Önümüzdeki dönemde bu ilgi daha da artacaktır. Yani yandaş sendikalar, onlara bağlı üyeleri tutabilme imkanlarını bulamayacaklardır diye düşünüyoruz.

Ayrıca örgütsüz bir kesim var. Henüz yeterince daha örgütlenemeyen bir kesim var. O kesimde de bu ilginin yavaş yavaş artmaya başladığını ifade edebiliriz. Sendikalarımız inişte değil çıkışta. Bu kadar AKP'nin baskısına rağmen çıkışta. Örgütlenmeye ilişkin şunu yaptık. Yani özellikle bu kriz sadece kamu emekçilerini ilgilendiren ya da onları tamamıyla kapsayan bir

en son Başbakan 29 Mart seçimleri sonrası, G20'ler toplantısında da söyledi, "sürtünme olmayacak demedik" diyor krize. Yani krizin artık Türkiye'yi etkilediğini kendisi kabul etmek durumunda kalıyor. Ve seçim öncesi bir takım paketler açtı biliyorsunuz. Açtığı paketler tüketiciyi koruyan paketler değil. Yani krizden esas itibariyle etkilenen yoksul kesimleri koruyan paketler değil.

durumu değil. Tüm toplumu etkiliyor baştan da söylediğim gibi. Tüm illerde emek ve demokrasi platformlarının oluşturulmasını istedik. Krize karşı emek ve demokrasi platformlarının. Özellikle krize karşı verilecek bu mücadelelerle yerelerde, işyerlerinde...

Konuşmanızın başında da belirttiniz, Türkiye özellikle başbakan krizi çok ciddiye almadı ya da öyle göründü açıklamalarıyla birlikte ama son dönem seçimden sonra özellikle bir takım uygulamalar içine girildiler. Hükümet bu krize karşı yapılması gerekenler noktasında nerde duruyor size göre? Yani gereğini yapıyor mu? Özellikle bu krizden yoğun bir şekilde etkilenen yoksul kesimlere yönelik bir uygulaması var mı?

Şimdi birincisi, biraz önce de ifade ettiğim gibi hükümet ilkin krizi sanki Türkiye'ye hiç uğramadı gibi şey algı yaratmaya çalıştı. Ancak bunu ne kadar uğraşırsa uğraşsın sürekliliği işten çıkartmaların devam etmesi, işyerlerinin kapanması, esnafın kepenk indirmesi karşısında gizleyemeyeceği de ortaya çıktı. Piyasalar da ciddi anlamda durgun. Tüketim adeta bıçakla kesilir gibi kesildi. Büyük fabrikalar kendi üretimlerini stok yapmak durumunda kaldılar. Daha sonra da işçilere ücretsiz izinler ve benzeri işten çıkartmalarla tedbirler geliştirmeye başladılar. Tabii hükümet bunu artık gizleyemeyeceğini gördü. Daha doğrusu en son Başbakan 29 Mart seçimleri sonrası, G20'ler toplantısında da söyledi, "sürtünme olmayacak demedik" diyor krize. Yani krizin artık Türkiye'yi etkilediğini kendisi kabul etmek durumunda kalıyor. Ve seçim öncesi bir takım paketler açtı biliyorsunuz. Açtığı paketler tüketiciyi koruyan paketler değil. Yani krizden esas itibariyle etkilenen yoksul kesimleri koruyan paketler değil. Tam anlamıyla sermayenin bu dönemdeki hükümeti sıkıştırması nedeniyle, özellikle otomotiv sanayi. İşte elektronik sanayi ve benzeri alanlarda özellikle sermayenin sıkıştırması sonucunda onları rahatlatacak, ellerini rahatlatacak, onların stoklarını eritecek bir takım tedbirler açıkladı aslında bunların içerisinde. En temel ÖTV ve KDV'nin indirilmesi biçiminde paketler açıklandı. Bunların nispeten etkili de olduğu söyleniyor. Yani krizi özellikle stokların eritilmesi noktasında etkili oldu. Ancak krizi durduran ya da Türkiye'deki bu aşağı gidişi durduran bir nokta olmadı. Sonuç itibariyle bunun en açık örneği de bütçe biliyorsunuz revize edildi. Ve 2009 bütçesinde %3.5'lerde büyüme öngörülürken revizyonla bu eksi 3.5 oldu. Yani hedeften 7 puanlık bir sapma söz konusu. Bu da Türkiye ekonomisinin ciddi bir küçülme sürecinde olduğunu gösteriyor. Şimdi böyle küçülmelerin olduğu bir yerde herhalde yeni istihdam alanları açılmayacak. Hafta mevcutlar da kapanacak. Şimdi tabii ki bir ülkede eğer böyle bir kriz varsa, dünya ölçeğinde bir kriz varsa

ve Türkiye'yi de etkiliyorsa siyasi iradenin buna karşı bir takım tedbirleri savsaklamadan alması gerekiyor.

Hükümet ne yapmalı böyle bir krize karşı?

Evet, sonuç itibariyle bazı tedbirleri alması gerekiyor. Bunlar özellikle bugüne kadar açılan paketlerde yoksul kesimleri gerçekten koruyan bir ekonomik paket ya da tedbir söz konusu değil. Buradan doğru yapılması acilen gerekenler gerçekten bir sadaka kültürüyle, ki seçimlerde bunu çok net şekilde gördük, buzdolabı dağıtarak, çamaşır makinası dağıtarak oy almaya çalışan bir yaklaşım aslında krize karşı bir önlem değildir. Ya da yoksullaşmaya karşı bir mücadeleye değildir. Böylesi dönemlerde sosyal devletin temel gereklerinden bir tanesi olan sosyal dayanışmanın öne çıkması gerekir. Bunun için ne yapılması gerekir. Hakikaten krizden bütün toplumsal kesimlerin daha az etkilenmesi için hükümet öncelikle şu anda almayı düşündüğü bir takım tedbirlerden vazgeçmeli. Bunlardan bir tanesi IMF ile yapılacak olan anlaşmadır. IMF ile yapılacak anlaşma çok açıktır ki kemer sıkma politikasıdır. Şimdiye kadar olduğu gibi bu da aynı olacaktır. Yani ne olacaktır. Eğitim harcamaları kısıllacaktır. Sağlık harcamaları kısıllacaktır. Kamusal diğer harcamalar kısıllacaktır. Ücretler dondurulacaktır. Sonuç itibariyle yeni toplu sözleşmelerde sıfır zam ya da eksi zam talep edilecektir. IMF'nin kalkıp bunun dışında bir şey talep etmesi olanaklı değil. Burada yapılması gereken, ekonomik çöküntünün olduğu bir ortamda bir de IMF ile bu anlaşmanın yapılmaması bir kere. Bundan vazgeçmesi lâzım hükümetin.

Bir araya girmek istiyorum. Bu en son G20'lerin yaptığı toplantıda biliyorsunuz IMF'nin imajında ciddi bir erozyon yaşandı yıllar itibariyle. Herkes, IMF'nin niteliğini sokaktaki vatandaş da amacını vesaireyim biliyor ama bu krizle birlikte IMF'yi yeniden öne çıkartacak bir uygulama kararı alındı ve ciddi bir orada bütçe oluşturuldu IMF'de. Bütçesi oluşturuldu ve bunun da bütün dünya genelinde kullanılması konusunda bir çaba söz konusu. Siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sonuç itibariyle krize karşı özellikle sosyal patlamaların olacağı alanlarda IMF'nin devreye sokulması düşünülüyordu. IMF'nin var olan yapısı ile de bunu halledemeyeceğini bildikleri için ciddi de bir kaynak ayırıldı aslında orda. Ki bunlar da sanal, bu kaynaklar da sanal. Krize karşı tedbir olarak 4 trilyon dolardan bahsediliyor. Bunlar da sanal âlemde yapılan şeyler. Böyle bir para da yok ortada aslında. Bir biçimiyle aslında bu tepkileri durdurmaya yönelik.

Yani amaç psikolojik bir frenleme mi yapmak?

Frenleme, tabii. Bence odur. Ancak eski bir takım uygulamalardan da uzaklaşmak zorunda kalacaklarının kendileri de fıkındalar. Bunlardan bir tanesi neo-liberal mantık çökmüştür. Buna karşı bir ara dönem bir ara formül arayışı içerisinde olduklarını da ifade edebiliriz diye düşünüyorum. Onun için çok fazla inandırıcılığı da yok. Yani o tedbirlerin, kaç milyar dolar ayırırsa ayırırsın sonuçta durdurma şansının olmadığını kendileri de

biliyorlar. Eğer öyle bir imkânları olsaydı. Altı ay içinde bu işi durdururdu. Hakikaten durdurmak istiyorsa bile. Sermayenin kendi krizi diyoruz çünkü. Ona bakmak lâzım.

Şimdi burada birincisi, dediğim gibi, IMF ile yapılacak bu anlaşmadan derhal vazgeçilmelidir. Eğer böyle bir anlaşma yapılırsa bu kriz toplumun tüm kesimleri tarafında çok daha derinden hissedilecek. Var olan gerçekten oldukça nerdeyse bitme noktasına gelen sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri, kamusal hizmetler tamamıyla batacak, duracak.

İşsizlik fonu var biliyorsunuz. 40 milyar dolardan bahsediliyor. Çeşitli rakamlar ifade ediliyor bu fonda. Bu işsizlik fonu bir kere amacı dışında kesinlikle kullanılmamalı ve fonun kapsamı da genişletilerek bundan yararlanma koşulları hafifletilerek ve uzatılarak yararlanma koşulları emekçilerin zimmetine sunulması gerekir. Bu dönemde, ara dönemde rahatlatıcı bir formül olabilir. Emekçiler ve işten atılanlar açısından. Ayrıca, işsizlerin sağlık giderleri kamu tarafından karşılanmalıdır. En önemli problemlerden bir tanesi bu.

Yine açıklık sınırının altında yaşamak zorunda kalan insanlarımızın yurttaşlık ücreti ödenmelidir. Sosyal dayanışma bu biçimiyle yapılmalıdır. Temel tüketim ve gıda maddelerinde KDV kalıcı olarak artık kaldırılmalıdır. Geçici süreli bir indirimden bahsetmiyoruz. Yine ulaşım ücretleri ucuzlamalı. Doğal gaz, elektriğe suni ve aşırı bir zam yapıldı. Yani kısmi indirimler oldu belki bu toplumsal tepki sonucunda özellikle seçimler üzerine. Yeterli değil. Hala da elektriği, doğal gazı çok pahalı alıyoruz. Bunun zamların geri indirilmesi gerekir. Ücretleri dondurmak anlamına gelebilecek uygulamalardan kaçınılmalıdır. Özellikle kamu sözleşmeleri var önümüzdeki dönemde biliyorsunuz. Bu kamu sözleşmelerinde sıfır zam gibi ya da çok düşük, mevcut enflasyonun altında ya da realitenin altında, negatif zam önermemeliler. Böyle bir yola gidilmemelidir. Kamu çalışanları açısından da toplu sözleşme düzenine geçilmesi gerekir. Bu konuda

biliyorsunuz AİHM kararı da var. Artık bunun önünde herhangi bir engel de söz konusu değil. Tam tersine güçlendirici bir unsur. Buradan yola çıkarak ücretlerdeki dondurma anlamına gelecek herhangi bir yaklaşım olmamalıdır diyoruz.

Emekçilerin reel kayıpları karşılanmalıdır. Örneğin biz kriz öncesi reel kayıplarımızın sadece AKP döneminde %22 olduğunu ifade ediyorduk. Bu rakamlar bugün çok daha yukarılara doğru geldi. %30'ları geçmiştir. Bu reel kayıplar derhal karşılanmalıdır. Yok hediye çeki, piyasayı canlandırmak ve bir dönem stokları eritme 300 milyon, 400 milyon gibi hediye çeki ve benzeri argümanlar kullanıldı. Çek biçiminde değil. Doğrudan bu reel kayıpların karşılanması için maaşlarda, ücretlerde bir zam yapılması gerekir.

Tabii bunun yanında Türkiye'de krizi tetikleyen çeşitli unsurlar daha var. Özellikle Türkiye'de demokratikleşme problemi var. Bu problem de derinleşiyor. Türkiye yeniden bir savaş ortamına sokuluyor. Her tarafta operasyonlar söz konusu. Özellikle bu operasyonların durdurulması, askeri harcamaların kısılması lâzım. Burada krize karşı olan en önemli tedbirlerden birisi yani her gün biraz daha asker sayımızın fazlalığıyla, askeri gücümüzle övüneceğimize burayı biraz kısan, buraya ayrılan kaynağın biraz daha toplumun yararına sunulması lâzım.

En önemlisi işte bu bağlamda özellikle Kürt sorununun demokratik çözümü noktasında somut adımlar atılmalı. Özgürlükçü, eşitlikçi, çok kültürlü, çok kimlikli toplumsal dokumuzu yansıtan demokratik bir anayasa için adım atılmalıdır. Derhal bu hazırlıklar başlatılmalıdır. Yani toplum için, toplumla barışık bir yönelim içine girilmelidir. Eğer AKP bir paket açıklayacaksa bu saydığım temeller üzerine bir paket olmalıdır.

Sivil toplum örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların bu süreçte özellikle daha yakın bir işbirliği söz konusu olmalı. Bunların görüşleri katılımcılık anlamında, her alanda değerlendirilmelidir. Ve bunların

AKP üzerinden üye sayısını artırdı. Örneğin Memur-Sen AKP döneminde, geçen yetki dönemine kıyasla, üye sayısını %650 artırdı. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir olay yoktur. Hiçbir emek örgütü ciddi bir kazanım elde etmeden üye sayısını %650 arttıramaz. Nasıl arttırdı? AKP'ye yaslanarak, direkt AKP'nin kadrolaşması üzerinden arttırdı.

talepleri doğrultusunda hükümetin somut adımlar atması ya da güven verici tutum içine girmesi gerekir diye düşünüyoruz.

Şimdi biraz da bu talepler doğru talepler ama biliyorsunuz ki hiçbir talebi iktidarlar kolayca yerine getirmiyor. Biraz bu toplumsal muhalefetin örgütlülüğüyle de ilgili. Siz Türkiye'deki toplumsal muhalefete karşı tepkiler ne. Nasıl değerlendiriyorsunuz? Gerçek anlamda muhalefet yürütülebilir mi?

Kriz karşı gerçek anlamda bir muhalefetin yürütülebilmesi gereklidir. Yani çeşitli toplum kesimlerinin zaman zaman açığa çıkarttığı tepkiler söz konusu. Ancak bu tepkiler çok cılız ve dağınık. Temel problem burada. Bu toplumsal tepkilerin bir potada toplanması, yani birleşik mücadelenin esas alınarak daha etkili, daha vurucu, sonuç alıcı eylemlilere doğru yürüyen bir mücadele hattının tutturulması gerekli. Türkiye'nin temel problemi bu. Yani bunu aşması gerekir. Özellikle kriz tüm toplumsal kesimleri etkiliyor. Özellikle toplumdan yana siyaset yapan, toplumdan yana faaliyet yürüten tüm kurum, kuruluş, dernek, sendika ve benzeri örgütlenmelerin burada krize karşı ortak bir tutum içine girmesi lazım. Bir işbirliğinin çok daha fazla olması lâzım. 29 Kasım'da biliyorsunuz bir miting yaptık biz Ankara'da 100.000 kişiyle. Esas yönelimimiz buydu. Krize karşı ortak bir mücadeleyi yürütebilmek ve buradan doğru daha etkili bir hat çizebilmektir hükümete karşı. Ancak 29 Kasım'da biz bu amacımıza ulaştık tabii ki. Ancak yeterince geniş miydi? Değildi tabii. Örneğin 29'unda Türk-İş kurumsal olarak bu işin içinde değildi. Belki üyeleri geldi, bazı şubeleri geldi ama değildi. Buna rağmen bir 100.000 kişilik bir kitle yaratıldı. Daha sonra biz bunu İstanbul'da da sürdürmeye çalıştık. Bu eksik ayağımızı da tamamlayalım, Türk-İş'i de katalım dedik. 15 Şubat'ta yine krize karşı bir miting yaptık. Tüm olumsuz hava koşullarına rağmen, merkezi olmaması, çevresel olmasına rağmen, bölgesel bir miting olmasına rağmen çok ciddi bir kitle orda da yakalandı yani. 100.000'lik bir kitle orda da yakalandı. Birleşik mücadeleyi dalga dalga büyütme niyetimiz. Böyle bir hat izledik. Bundan sonra da bu hattı devam ettirmek istiyoruz. Özellikle bunun üzerinden krize karşı bir mücadeleyi örgütlemek gerekiyor. Aksi takdirde yani çeşitli toplumsal kesimlerin çok farklı alanlarda yaptıkları mücadelelerin kendi çerçevesinde bir anlamı, bir değeri olabilir ancak etki gücü olmaz diye düşünüyoruz. Etki gücünün olabilmesi için birleşik mücadelenin biraz daha öne çıkması lâzım. Şimdiye kadar yeterince öne çıkmış mıdır? Bizim başlattığımız bir hattır. Ama bu hattı büyüterek devam ettirmek lâzım.

Yani son birkaç yıla baktığımızda emek örgütlerinin birlikte davranma, birlikte bir şey örmeden çok kendi iç şeylerinden kaynaklı olarak birbirleriyle problemler yaşadığı bir süreç yaşandı. Bu da tabii ki mücadeleyi olumsuz etkileyen bir durum. Biraz daha geriye dönersek bu daha önceki 2001 krizinde oluşturulan bir emek platformu vardı gerçekten o dönemdeki toplumsal muhalefete ciddi anlamda öncülük etti ve Türkiye'de ses getirdi. Programıyla olsun eylemlilikler olsun. Bu dönemde bir emek platformu benzeri bir yapılanmanın oluşturulma şansı var mıdır? Ya da KESK'in programında böyle bir şey var mı önümüzdeki döneme yönelik?

KESK'in programında var. KESK 29'unda aslında bu miting yapıyorken biraz önce de ifade ettim, en geniş emek ve demokrasi cephesini bir araya getirmek ve bunlardan krize karşı bir emek ve demokrasi platformunu oluşturmaya çalıştık. Merkezde bunun adını böyle koymasına bile yerellere doğru bunun adını koydu. Ve yerellerden doğru da sadece 29 Kasım bileşenleri değil onu da aşan bir birliğin oluşturulmasını istedi, talep etti örgütünden. Ve sonuçta da birçok ilde de kuruldu bu. Ve mitingler yaptılar. Yani çeşitli illerde, işte Adana'da, Kocaeli'nde, Manisa'da, Denizli'de, Lüleburgaz'da çeşitli illerde Bursa'da çeşitli illerde mitingler de yaptılar. Krize karşı tepkilerini açığa çıkarttılar aslında. Yeterli olmasa da, kendi içlerinde eksiklikleri de barındırsa bile bu olumlu bir gelişme. Bu hattın biraz daha güçlenmesi lâzım. Şimdi 2001 yılındaki emek platformu bileşenleri açısından soruyorsanız bugün yapmak mümkün müdür. Aynı bileşimi kurmak mümkün müdür. Umud ederiz ki olur. Ancak şu gerçekliği de bilmek lâzım. Yani Türkiye'de emek örgütlerinin şekillenmesine de biraz bakmak lâzım. Yani neler etkili emek örgütlerinin şekillenmesinde? Örneğin, milliyetçilik ve şovenizm bir dalga olarak yükseliyor Türkiye'de. Bu emek örgütlerini de şekillendiriyor bir biçimde. Özellikle Kamu-Sen'in kullandığı temel argümanlara da baktığınız zaman ciddi anlamda buradan beslendiğini görüyorsunuz. Politikasını da bunun üzerinden yürütüyor. Şimdi geçmişte o dönem meselesiyle birlikte olan Hak-İş vardı. Memur-Sen vardı. Bu altı buçuk, yedi yıllık AKP iktidarı boyunca tamamıyla sendikal düzlemde uzaklaşıp tamamıyla AKP'yi yedekleyen bir konuma geldiler. AKP üzerinden üye sayısını artırdı. Örneğin Memur-Sen AKP döneminde, geçen yetki dönemine kıyasla, üye sayısını %650 artırdı. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir olay yoktur. Hiçbir emek örgütü ciddi bir kazanım elde etmeden üye sayısını %650 arttıramaz. Nasıl arttırdı? AKP'ye yaslanarak, direkt AKP'nin kadrolaşması üzerinden arttırdı. AKP'ye karşı bir tutum alma noktasında siz bu sendikayı yanınıza çekemiyorsunuz. 2001'den sonra değişen koşullar bu. Hak-İş, Türk-İş kavgası artık biliniyor gerçekten. Aslında bu kavga da sendikal rekabette kaynağın bir kavgadır. Sendikal rekabette hükümet taraf olmuştur. Hak-İş'in yanında durmuştur. Böyle olunca işçi sendikaları arasındaki birlik de bozuluyor.

Şimdi bu noktada özellikle bizim yeniden 2001'deki tüm bileşenleri bir araya getirme çabamız olabilir, sürdürülebilir ancak bu çabanın sonuç alması şu verili durumda çok da olanaklı olmadığı ortaya çıkıyor. Şimdi burada onları da dışlamayan, onların tabanını da işin

...uzun yıllar önce 1 Mayıs'ın Türkiye'de tatil ilan edilmesi gerekiyordu. Özellikle 12 Eylül'le birlikte bu kaldırıldı biliyorsunuz. Ondan önce de aslında gerçek anlamda bir işçi bayramı olarak ilan edilmemiş olsa bile en azından o gün 1 Mayıs alanlarında insanların buluşması için de bir imkân sağlanıyordu. Bizce 1 Mayıs'ın tatil edilmesi bir lütuf değil. Hükümet böyle ifade etmeye çalışıyor. Biz bunu böyle algılamıyoruz... Yıllardır bizim yürüttüğümüz mücadelelerin bir kazanımı olarak değerlendiriyoruz...

içine katan, belki merkezlerini değil tabanını da işin içine katan bir kere başta Türk-İş, DİSK, KESK, üç önemli konfederasyonudur bu ülkenin bu emek örgütleri bir arada durarak, bunların yanında meslek örgütleri var Türkiye'de. Yıllardır Türkiye'de emek ve demokrasi mücadelesine ciddi katkı sunmuş. TMMOB yine TTB, dış hekimleri, eczacılar, veterinerler var. Bu grupların da bu meslek Odalarıyla birlikte demokrasi güçleriyle birlikte bu cepheyi genişletmelerinin mümkün olduğunu düşünüyoruz biz. Biz önümüzdeki dönem özellikle 1 Mayıs da dahil, 1 Mayıs'tan sonra da bu cephenin genişletilerek devam ettirileceğini ifade edilebiliriz. Bunun için çabamız, uğraşımız devam edecek.

Önümüzdeki dönemde AKP'ye karşı ya da geniş anlamda bu krizin yarattığı etkilere karşı izleyeceğiniz siyaseti biraz daha şekillendirebilir misiniz? Nasıl bir hat izleyecek KESK?

Tabii, önümüzdeki dönem yapılması gereken bu tahribatı daha da ortadan kaldırmak, krize karşı emekçileri koruyabilmek. Özellikle bu krizin faturasını emekçilere ödetmemek için dediğim gibi bu cepheyi genişleten bir eylem ve etkinlik süreci planlıyoruz. Bizim önümüzde 1 Mayıs var biliyorsunuz, 1 Mayıs'ın hemen arkasından toplu sözleşme süreci başlayacak. Yaklaşık 2001'den beri gerçekten bir tiyatro oyunu oynanıyor. Toplu görüşme süreci söz konusu. Ve bu süreç kamu emekçileri açısından ciddi bir kazanımla sonuçlanmıyor. Bu da işleyiş biçiminden kaynaklı. Toplu sözleşmeye ilişkin taleplerimizin öne çıktığı, krize karşı taleplerimizin, tepkilerimizin öne çıktığı bir eylem hattı izleyeceğiz. Ama bu eylem hattını ortaklaştıracağız. Çünkü krizin etkileri çok geniş bir kitle üzerinde hissedilmekte. Türkiye'de işte bugün son bir yılda toplam işten atılanların sayısı 1 milyon civarındadır. Son 6 ayda 650 bin kişi işten atılmıştır. Bu çerçevede değerlendirdiğimizde, her ne kadar bu etkileri varsa bile, biz bu etkilerin önümüzdeki Haziran, Temmuz, Ağustos, özellikle Ağustos ve Eylül aylarında daha net bir şekilde ve daha fazla hissedileceğini düşünüyoruz. Bu nedenle bu birlikteliği, bu ortaklığı sağlamak zorundayız. Bu birlikteliği gören bir yerden, hizmet üretimini durdurma da dahil, yani genel grev de dahil, onu bir hedef olarak önüne koyan, çeşitli alanlardan doğru gerçekten hükümeti zorlayan, sıkıştıran, bizim taleplerimiz doğrultusunda hükümeti bu konuda bir adım atmaya zorlayacak bir duruş, bir mücadele hattının örülmesi gerekiyor.

Şöyle mi anlıyoruz? KESK önümüzdeki dönemde toplumsal muhalefete öncülük etmek için daha aktif bir çaba sarf edecek. Hem kendisi hem de diğer emek ve demokrasi güçlerini de bu işin içine katmak konusunda.

Evet, KESK önemli bir toplumsal dinamiktir, sonuç itibarıyla toplumsal muhalefetin en önemli dinamiklerinden birisidir. Bu 20 yıldır böyle. Bu nedenle tarihsel sorumluluğu gereği bu dönemde de bu toplumsal muhalefeti toparlamak en azından oraya ciddi bir katkı sunmak ve bunun üzerinden bir mücadele hattını, krize karşı bir mücadele hattını yürütmek zorundadır. Bütün çabamız bu boyutta olacaktır.

Biraz da güncel bir konuya gelelim. 1 Mayıs için hükümetin de bir hamlesi oldu 1 Mayıs'ın resmi tatil ilan edilmesi konusunda. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu bir demokratikleşme adımı mıdır?

Öncelikle bu durumu olumlu karşıyoruz. Çünkü bizim bir talebimizin gerçekleşmesi söz konusudur. Yani uzun yıllar önce 1 Mayıs'ın Türkiye'de tatil ilan edilmesi gerekiyordu. Özellikle 12 Eylül'le birlikte bu kaldırıldı biliyorsunuz. Ondan sonra ondan önce de aslında gerçek anlamda bir işçi bayramı olarak ilan edilmemiş olsa bile en azından o gün 1 Mayıs alanlarında insanların buluşması için de bir imkân sağlanıyordu. Bizce 1 Mayıs'ın tatil edilmesi bir lütuf değil. Hükümet böyle ifade etmeye çalışıyor. Biz bunu böyle algılamıyoruz... Yıllardır bizim yürüttüğümüz mücadelelerin bir kazanımı olarak değerlendiriyoruz. Biliyorsunuz seçim öncesinde de çeşitli muhalefet partilerinin, parlamentodaki iki muhalefet partisinden bir olan DTP'nin Ocak ayında sanyorum, daha sonra seçime yakın bir tarihte CHP'nin bu konuda bir önergesi oldu. Sonuçta bunlar, bizim bu konudaki taleplerimiz üzerine şekillenen önergelerdi. AKP'nin açılımları oldu bu konuda. Başbakanın tatil yapacağına dair açıklamaları oldu. Ve seçim sonuçları da aslında Türkiye'de artık her şeyin AKP'nin istediği gibi şekillenemeyeceğini, Türkiye'yi yönetemeyeceğini ortaya çıkardı. Bence AKP biraz talebi yumuşatmak için bu talebe karşılık vermek zorunda kaldı. O sırada o inadını sürdüremedi diye düşünüyoruz. Olumlu bir adım olarak değerlendiriyoruz ama tek başına yeterli bulmuyoruz. Yani tek başına bayram bir anlam ifade etmez, tatil bir anlam ifade etmez. Eğer bu tatil gerçek anlamda işçi sorunlarının konuşulduğu, işçi sınıfı mücadelesinin yükseldiği bir güne dönüşmeyecekse sonuç itibarıyla bir piknik gününe dönüşecekse yani bir kutlama, bir bayram, bir kurban bayramı, bir ramazan bayramı gibi algılanacaksa, bunun işçi sınıfı açısından çok fazla bir yararı yoktur. Onun için bu bayramın özüne uygun bir şekilde kutlanması için bütün imkânlar tanınmalıdır. Bu konuda engelleyici tutum ortadan kalkmalıdır. Şu anda özellikle 1 Mayıs'a karşı düşmanca bir tavır söz konusu. Ve her ne kadar tatil ilân edilmiş olsa bile alanların verilmesi konusunda, kutlanma yerleri noktasında bu tavır görülüyor...

Türkiye'de 1 Mayıs ve Taksim aslında birbiriyle özdeşleşmiş iki kavramdır. Yıllar sonra 1976'da ilk olarak kitlesel kutlama yapıldı Türkiye'de alanlara

çıkıktı emekçiler. Ve 77'de de bu doruğuna çıkarmıştı 1 milyonun üzerinde insan. Diğerlerini de buna katarsak 2-2.5 milyon bir hareketlenmenin yaşandığı bir süreç yaşandı. Taksim'de bunlardan sembol alanlardan birisidir. 1 Mayıs için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Biraz önce sizin tarihsel gelişimi çok güzel ifade ettiğiniz gibi Taksim emekçiler açısından gerçekten önemli bir alandır. Yani sonuç itibarıyla eğer bazı şeyler vardır. Örneğin Müslümanlar Cuma namazını nerede kılarlar. Camide kılarlar. Bizim açımızdan da aslında Taksim böyle bir anlam ifade eder. Niçin? Siz de çok güzel ifade ettiniz. 36 tane şehidimiz var orda. O şehitlere bağlılık gereği, özellikle bu alanın kullanılması lâzım. Dünyanın her yerinde de böyledir zaten. Belli alanlar vardır. Özellikle 1 Mayıs'ta öne çıkan alanlar vardır. Ve bu alanları işçi sınıfı özgürce kullanır. . İşçi sınıfı mücadelesi açısından, tarihsel köklerinden kopmamak anlamında Türkiye'de de Taksim'in böyle bir anlamı vardır, değeri vardır... Şimdi egemenler de bunu çok iyi bildiği için, işçi sınıfının iradesini kırmak istediği için Taksim konusunda bir inat içerisini giriyorlar ve o alanı yasaklamaya çalışıyorlar. Biz bileşenlerimizle birlikte son iki yıldır ısrarla bu alanı kullanacağımızı ifade ettik. Bu yıl da bu alanı kullanmak için çok önceden bir çalışma başlattık. Yani konfederasyonlarla görüşmemiz oldu. Tüm 1 Mayıs bileşenleriyle bir araya gelip değerlendirmeler yaptık. Defalarca toplantılar düzenlendi bu konuda. Artık şu görüş birliğine varıldı. Taksim mutlaka açılmalıdır. Emekçiler artık özgürce Taksim'de bayramını kutlamalıdır. Bu noktada bir irade şekillendi. Ve biliyorsunuz biz de KESK, DİSK olarak açıklamamızı yaptık. Türk-İş'in de yaklaşık böyle bir açıklaması var. İşte son güne kadar Taksim noktasında ısrarını sürdüreceğini ifade ediyor. Bunun dışındaki sendikalar da artık, yani bugüne kadar çok 1 Mayıs derdi olmayan, 1 Mayıs'la ilgili problemi olmayan sendikalar bile, bunun için bir mücadeleyi öngörmeseler bile Taksim konusunda "Taksim'e evet, işçi sınıfı Taksim'de kutlamalı" şeklinde açıklamalar yapıyorlar. Demek ki Taksim'in bir meşruluğu söz konusu. İşçi sınıfı açısından da toplum açısından da. Taksim'in biz her koşulda açılmasını ve işçi sınıfının özgürce burada 1 Mayıs'ı kutlaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu düşünceden hareketle hazırlıklarımızı yürütüyoruz. Özellikle Nisan'ın son haftasını Emek Haftası olarak ilan ettik. 25 Nisan'da bütün Türkiye'de Taksim'in açılması için, özgürce 1 Mayıs kutlamalarının Taksim'de yapılabilmesi için tüm illerde yürüyüşler ve basın açıklamaları yaptık. Yine 27 Nisan'da Gezi Parkı'nda bir fotoğraf sergisi oldu. 29 Nisan'da Kazancı Yokuşu'nda ve diğer alanlarda anmalarımızı yaptık... 3 alanda da İstanbul'da anmalarımızı yapacağız. Biz bunun dışındaki başka bir yaklaşımı kabul etmiyoruz. Bunun dışındaki bir yaklaşım, işgaldir. Eğer bizden önce oraya polis gider işgal ederse işgaldir. Sonuç itibarıyla biz engellenirsek bu gerçekten bir hukuksuzluktur diye düşünüyoruz. Çünkü bizim talebimiz çok meşrudur. . Onun için biz hükümetin bir an evvel bir açıklama yapması. Bu gerilimi tırmandırmaktan vazgeçmesini ve Taksim alanını açmasını bekliyoruz. Şöyle bir niyetleri varsa -ki bu

çok doğru bir şey değil- işte kamu çalışanları ya da emekçiler geldiğinde Taksim'in etrafında bir-iki dönüp ondan sonra bu iş biter şeklinde bir yaklaşımları varsa bu ham hayaldir. Emekçiler karardır. Taksim'e çıkacaktır.

Tabii merkezi olarak Taksim eylemliliği söz konusu ama biz bütün Türkiye'de 1 Mayıs'ı kutluyoruz. Biz yakın illeri Taksim'e çağıracağız; Kocaeli ve Trakya bölgesinde iller gibi. Onun dışında kalan her yerde 1 Mayıs'ı en geniş bileşenlerle biraz önce sözünü ettiğim bileşenlerle 1 Mayıs'ı kitlesel olarak kutlayacağız. Buralarda da en demokratik tepkimizi, 1 Mayıs'ın temel politik taleplerini, argümanlarını öne çıkartacak şekilde bu kutlamalar yapılacak.

İlave etmek istediğiniz bir şey var mı?

Ben özellikle bu dönemde şöyle bir çağırıda bulunmak istiyorum. Birincisi, içe yönelik, kamu çalışanlarına yönelik. Kamu çalışanları kriz karşısında daha çok destek istemiyorlarsa KESK çatısı altında birleşmek durumundalar. Bu nedenle özellikle KESK'e bağlı sendikaların güçlendirilmesi gerekir. KESK'in mücadelesine katkı sunulması gerekir diye düşünüyorum. Böyle bir çağırım var. Kamu çalışanlarının yeni kazanımlar elde etmesi açısından da çok gerekli olduğunu düşünüyoruz. Özellikle de bu toplu sözleşme sürecinde bunu daha da öne çıkartmaları gerekir. Bizim önemseydiğimiz en temel noktalardan bir tanesi de krize karşı birleşik mücadeledir. Bu noktada da bütün demokratik kamuoyunu, demokratik kitle örgütlerini, sendikaları daha duyarlı olmaya ve birlikte mücadeleye çağırarak istiyorum. Özellikle bu 1 Mayıs bunun için bir fırsattır. İyi değerlendirilmeli. Ve 1 Mayıs'ta KESK ile birlikte olunmalıdır diye düşünüyorum. Önümüzdeki dönem, 1 Mayıs'tan sonra da, esas işimiz başlayacak. Krize karşı Türkiye'de emekçileri korumak için krizin bedelini emekçilere ödetmemek için ortak bir mücadele hattının yükseltilmesi için gerekli duyarlılığının gösterilmesini ve bu mücadele hattına katkı sunulmasını bekliyorum. Teşekkür ederim size de.

Yolunuz açık olsun diyoruz. Mücadelenizde başarılar diliyoruz. Bize zaman ayırdığınız için de biz teşekkür ederiz...

